

PROCEDURA PRZEKAZYWANIA INFORMACJI O NIEPRAWIDŁOWOŚCIACH W ZPORR NA PODSTAWIE WYSTĄPIENIA POKONTROLNEGO NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI

Państwa członkowskie Unii Europejskiej zgodnie z art. 38 ust. 1 *Rozporządzenia Rady (WE) nr 1260/1999 z dnia 21 czerwca 1999 r. ustanawiającego przepisy ogólne w sprawie funduszy strukturalnych*, są odpowiedzialne w pierwszej kolejności za finansową kontrolę środków pochodzących z funduszy strukturalnych m.in. poprzez zapobieganie, wykrywanie i korygowanie nieprawidłowości, informowanie o nich Komisji zgodnie z przepisami oraz informowanie Komisji o postępie postępowań administracyjnych i procedur sądowych.

Proces informowania KE o nieprawidłowościach, które zostały wykryte w trakcie wdrażania funduszy strukturalnych w Polsce, został opisany w dokumencie Ministra Finansów „*System informowania o nieprawidłowościach finansowych w wykorzystaniu funduszy strukturalnych*” przyjętym przez Ministra Finansów dnia 17 lipca 2006 roku.

Podstawa prawna

Podstawę prawną, w oparciu, o którą odbywa się przekazywanie informacji o nieprawidłowościach w zakresie wykorzystania funduszy strukturalnych, stanowią następujące akty prawne Unii Europejskiej:

- Rozporządzenie Rady (WE) nr 1260/1999 z dnia 21 czerwca 1999 r. ustanawiające przepisy ogólne w sprawie funduszy strukturalnych (art. 38 ust. 1 lit. e) (Dz. U. UE. L 161, 26.06.1999 str. 1 z późniejszymi zmianami) – okres programowania 2000-2006;
- Rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 z 11 lipca 2006r. ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1260/1999 – okres programowania 2007-2013;
- Rozporządzenie Rady (WE) nr 2988/95/WE, z dnia 18 grudnia 1995 dotyczące ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich (Dz.U.WE nr L 312, z 23.12.1995, str.312);
- Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1681/94 z dnia 11 lipca 1994 r. dotyczące nieprawidłowości oraz odzyskiwania kwot wypłaconych nieprawidłowo w związku z finansowaniem polityki strukturalnej i organizacją systemu informacji w tej dziedzinie (Dz. U. UE. L 178, 12.07.1994 str. 43 2.07.1994 z późniejszymi zmianami);
- Rozporządzenie Komisji (WE) nr 2035/05 z dnia 12 grudnia 2005 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1681/94 dotyczące nieprawidłowości oraz odzyskiwania kwot wypłaconych nieprawidłowo w związku z finansowaniem polityki strukturalnej i organizacją systemu informacji w tej dziedzinie;
- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o Narodowym Planie Rozwoju (Dz. U. z 2004 r. Nr 116, poz. 1206, z późn. zm.);
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 22 czerwca 2004 r. w sprawie przyjęcia Narodowego Planu Rozwoju 2004 –2006 (Dz. U. z 2004 r. Nr 149, poz. 1567 z późn. zm.).

Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1681/94 z dnia 11 lipca 1994 r. zmienione przez rozporządzenie 2035/2005 dotyczące nieprawidłowości oraz odzyskiwania kwot wypłaconych nieprawidłowo w związku z finansowaniem polityki strukturalnej i organizacją systemu informacji w tej dziedzinie opisuje zakres informacji o nieprawidłowościach przekazywanych Komisji Europejskiej, sposób przesyłania, odzyskiwania oraz system wymiany informacji pomiędzy Komisją a państwami członkowskimi.

Podstawy prawne kontroli realizowanej przez Instytucję Zarządzającą ZPORR, Instytucje Wdrażające oraz Instytucje Pośredniczące, opierają się o art. 34, ustęp 1, litera f) Rozporządzenia 1260/1999 oraz o art. 4 Rozporządzenia 438/2001 (okres programowania 2004-2006).

Artykuł 4 rozporządzenia 438/2001 ustanawiającego szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 1260/1999 dotyczącego zarządzania i systemów kontroli pomocy udzielanej w ramach funduszy strukturalnych:

„Systemy zarządzania i kontroli zawierają procedury umożliwiające sprawdzenie dostarczania współfinansowanych towarów i usług oraz prawdziwość wnioskowanych wydatków, a także zapewniające zgodność z warunkami ustanowionymi we właściwej decyzji Komisji zgodnej z art. 28 rozporządzenia (WE) nr 1260/1999 oraz z odpowiednimi zasadami krajowymi i wspólnotowymi dotyczącymi w szczególności kwalifikowania wydatków do wsparcia z Funduszy Strukturalnych w ramach rozpatrywanej pomocy, zamówień publicznych, pomocy państwa (włącznie z zasadami dotyczącymi łączenia pomocy), ochrony środowiska i równości szans.”

W odniesieniu do okresu programowania 2007-2013 podstawą prawną dla tzw. „kontroli pierwszego stopnia” jest Rozporządzenie 1083/06, art. 60, litera b) oraz Rozporządzenie 1828/2006, art. 13, ustęp 2.

Podstawy prawne kontroli realizowanej przez Najwyższą Izbę Kontroli opierają się o art. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2001r., Nr 85, poz. 937 z późn. zm.) Zakres przedmiotowy i podmiotowy kontroli NIK określono w Konstytucji i ustawie o NIK.

Definicja nieprawidłowości

Nieprawidłowość finansowa to **nieprawidłowość w rozumieniu rozporządzenia Komisji (WE) nr 1681/94 z dnia 11 lipca 1994 r. dotyczącego nieprawidłowości oraz odzyskiwania kwot wypłaconych nieprawidłowo w związku z finansowaniem polityki strukturalnej i organizacją systemu informacji w tej dziedzinie (Dz. U. UE. L 178, 12.07.1994 z późniejszymi zmianami) zmienionego przez rozporządzenie 2035/2005.**

Zgodnie z art. 1a Rozporządzenia Komisji (WE) nr 1681/94, za nieprawidłowość dla celów Rozporządzenia Komisji (WE) nr 1681/1994 należy uważać jakiegokolwiek naruszenie przepisów prawa wspólnotowego wynikające z działania lub zaniedbania ze strony podmiotu gospodarczego, które spowodowało lub mogło spowodować szkodę w ogólnym budżecie Wspólnot Europejskich w związku z finansowaniem nieuzasadnionego wydatku z budżetu Wspólnoty.

Podmiot gospodarczy oznacza każdą osobę fizyczną lub prawną oraz inny podmiot biorący udział w administrowaniu pomocą z Funduszy z wyjątkiem Państw Członkowskich podczas wykonywania przez nie uprawnień władzy publicznej.

Zgodnie z *Systemem informowania o nieprawidłowościach finansowych w wykorzystaniu funduszy strukturalnych* Instytucja Płatnicza, Zarządzająca, Pośrednicząca lub Wdrażająca podczas realizowania uprawnień władzy publicznej nie jest traktowana jako podmiot gospodarczy w rozumieniu Rozporządzenia Komisji (WE) 1681/94 zmienionego przez rozporządzenie 2035/2005, chyba że wykorzystuje środki z funduszy strukturalnych nie realizując uprawnień władzy publicznej – np., gdy jest stroną umowy o dofinansowanie jako odbiorca pomocy (np. organizują szkolenia lub budują system informatyczny ze środków pomocy technicznej).

Instytucje zaangażowane w proces informowania o nieprawidłowościach

Przez *instytucję/podmiot odpowiedzialny za informowanie* należy rozumieć każdą instytucję, na którą nałożone zostały obowiązującymi przepisami lub postanowieniami umownymi, obowiązki związane z informowaniem o nieprawidłowościach;

Przez *podmiot odpowiedzialny za wykrywanie nieprawidłowości* należy rozumieć każdą Instytucję biorącą udział w zarządzaniu, kontroli lub wdrażaniu funduszy strukturalnych, która w toku prowadzonych przez siebie czynności wykryje nieprawidłowość;

Przez *instytucję/organ odpowiedzialny za działania prowadzące do usunięcia nieprawidłowości* należy rozumieć Instytucję lub organ, który zgodnie z obowiązującymi przepisami lub postanowieniami umownymi, jest zobowiązany do odzyskania nieprawidłowo wykorzystanych kwot lub nałożenia sankcji a także do podjęcia działań mających na celu zapobieżenie powtarzania się w przyszłości tych samych nieprawidłowości.

Zgodnie z dokumentem *System informowania o nieprawidłowościach finansowych w wykorzystaniu funduszy strukturalnych* oraz procedurami ZPORR, instytucje zaangażowane we wdrażanie ZPORR zobowiązane są sporządzać informacje o nieprawidłowościach opracowane na podstawie własnych działań oraz informacji przekazywanych przez podmioty odpowiedzialne za wykrywanie i informowanie o nieprawidłowościach w ramach Programu Operacyjnego, w tym Najwyższą Izbę Kontroli.

Na podstawie otrzymanych informacji Instytucja Wdrażająca/Pośrednicząca/Zarządzająca zobowiązana jest dokonać oceny, czy wykryte naruszenie prawa stanowi nieprawidłowość w rozumieniu rozporządzenia 1681/94 zmienionego przez rozporządzenie 2035/2005. Następnie instytucja ta zobowiązana jest zakwalifikować nieprawidłowość jako podlegającą lub nie podlegającą raportowaniu i odpowiednio: sporządzić raport lub zamieścić nieprawidłowość w zestawieniu nieprawidłowości.

Termin obowiązku poinformowania o nieprawidłowości za pomocą formularzy SION liczy się od daty otrzymania przez właściwą instytucję biorącą udział w zarządzaniu funduszami z UE (Instytucja Wdrażająca, Pośrednicząca lub Zarządzająca) pisemnej informacji o wykryciu nieprawidłowości przez zewnętrzną instytucję (NIK) – np. w przypadku uzyskania takiej informacji w II kwartale 2007r. (od 01.04.2007r. do 30.06.2007r.) należy sporządzić raport lub zamieścić informację w zestawieniu kwartalnym za II kwartał 2007 r., zgodnie z terminami obowiązującymi w ZPORR.

Dokumenty dotyczące nieprawidłowości, terminy ich przekazywania.

Dokumenty	Kto wysyła	Do kogo	Terminy
Raporty bieżące	Instytucja Zarządzająca ZPORR	Departament Certyfikacji i Poświadczeń Środków UE w MF	Niezwłocznie w terminie do 30 dni od daty wstępnego ustalenia administracyjnego i lub sądowego lub zawiadomienia o wszczęciu postępowania lub wykryciu nieprawidłowości
	Wszystkie instytucje odpowiedzialne za informowanie	Instytucja Zarządzająca ZPORR, dw. Instytucja Pośrednicząca	Przesyłane niezwłocznie po wykryciu, maksymalnie 15 dni od daty wstępnego ustalenia administracyjnego i lub sądowego lub zawiadomienia o wszczęciu postępowania lub wykryciu nieprawidłowości
Raporty kwartalne / informacja o braku nieprawidłowości	Instytucja Zarządzająca	Departament Certyfikacji i Poświadczeń Środków UE w MF,	Przesyłane w terminie 40 dni kalendarzowych od zakończenia każdego kwartału
	Instytucje Pośredniczące	Instytucja Zarządzająca ZPORR	Przesyłane w terminie 20 dni kalendarzowych od zakończenia każdego kwartału (wraz z LS weryfikującą dane zawarte w raporcie oraz informacją dodatkową sporządzoną przez IW)
	Instytucje Wdrażające	Instytucja Pośrednicząca	Przesyłane w terminie 10 dni kalendarzowych od zakończenia każdego kwartału wraz z informacją dodatkową
Kwartalne zestawienia nieprawidłowości nie podlegających raportowaniu	Instytucja Zarządzająca	Departament Certyfikacji i Poświadczeń Środków UE w MF,	Przesyłane w terminie 65 dni kalendarzowych po zakończeniu kwartału
	Instytucje Pośredniczące	Instytucja Zarządzająca ZPORR	Przesyłane w terminie 40 dni kalendarzowych po zakończeniu kwartału
	Instytucje Wdrażające	Instytucja Pośrednicząca	Przesyłane w terminie 20 dni kalendarzowych po zakończeniu kwartału

Sporządzanie informacji o nieprawidłowościach na podstawie informacji uzyskanych od Najwyższej Izby Kontroli

Procedura dotyczy sporządzania informacji o nieprawidłowościach w formie raportu bieżącego/kwartalnego lub zamieszczania nieprawidłowości w kwartalnym zestawieniu nieprawidłowości, na podstawie informacji uzyskanych od każdego organu (w tym od NIK) w związku z kontrolą przeprowadzoną na projekcie realizowanym w ramach ZPORR.

Właściwa Instytucja Wdrażająca lub Pośrednicząca będąca stroną umowy o dofinansowanie skontrolowanego projektu otrzymuje do wiadomości ostateczny dokument z przeprowadzonej kontroli projektu, tj. „Wystąpienie pokontrolne”. Dzięki temu instytucja uzyskuje informacje niezbędne do wywiązywania się ze swoich obowiązków informowania o nieprawidłowościach i uruchomienia procedur dla ewentualnego odzyskiwania kwot.

Zgodnie z Systemem informowania o nieprawidłowościach finansowych w wykorzystaniu funduszy strukturalnych, oraz procedurami ZPORR Instytucja Wdrażająca lub Pośrednicząca zobowiązana jest poinformować o nieprawidłowości, na podstawie informacji przekazanych przez podmioty odpowiedzialne za wykrywanie i informowanie o nieprawidłowościach w ramach Programu Operacyjnego, w tym Najwyższą Izbę Kontroli.

W przypadku, gdy właściwa Instytucja Wdrażająca lub Pośrednicząca, będąca stroną umowy o dofinansowanie projektu otrzyma Protokół kontroli NIK, której przedmiotem był projekt realizowany w ramach ZPORR, podejmuje ona następujące czynności:

1. ANALIZA Wystąpienia pokontrolnego. KWALIFIKACJA PRZYPADKU JAKO NIEPRAWIDŁOWOŚĆ / BRAK NIEPRAWIDŁOWOŚCI w rozumieniu rozporządzenia 1681/94.
Instytucja Wdrażająca/Pośrednicząca dokonuje analizy informacji zawartych w Wystąpieniu pokontrolnym. Przedmiotem analizy jest ustalenie, czy wykryte przez NIK naruszenia prawa stanowią nieprawidłowość w rozumieniu rozporządzenia 1681/94 zmienionego przez rozporządzenie 2035/2005.
2. KWALIFIKACJA NIEPRAWIDŁOWOŚCI JAKO PODLEGAJĄCEJ/ NIEPODLEGAJĄCEJ RAPORTOWANIU DO Komisji Europejskiej. W przypadku, gdy w wyniku powyższej analizy Instytucja Wdrażająca/Pośrednicząca ustali, że ma do czynienia z nieprawidłowością w rozumieniu rozporządzenia 1681/94 zmienionego przez rozporządzenie 2035/2005, wówczas dokonuje kwalifikacji nieprawidłowości do jednej z dwóch kategorii:
  - nieprawidłowość podlegająca raportowaniu,
  - nieprawidłowość nie podlegająca raportowaniu.
3. SPORZĄDZENIE RAPORTU/ZESTAWIENIA. W zależności od wyniku powyższej kwalifikacji Instytucja Wdrażająca/Pośrednicząca sporządza raport o nieprawidłowości lub zamieszcza nieprawidłowość w zbiorczym zestawieniu nieprawidłowości nie podlegających raportowaniu. Raporty i zestawienia sporządzane są zgodnie z terminami obowiązującymi w ZPORR. Raport/zestawienie należy przekazać do instytucji wyższego szczebla wdrażania ZPORR, zgodnie z obowiązującymi procedurami.

4. W przypadku, gdy w wyniku analizy IW/IPOś ustalili, że brak jest nieprawidłowości, wówczas nie sporządza raportu/nie zamieszcza nieprawidłowości w zestawieniu. W przypadku stwierdzenia braku nieprawidłowości Wystąpienie pokontrolne NIK jest archiwizowane zgodnie z zasadami archiwizacji. Powyższa decyzja/analiza IW/IPOś powinna zostać udokumentowana.
5. Jeżeli w wyniku analizy ww. raportu/zestawienia Instytucja Zarządzająca uzna, że dany przypadek nadal kwalifikuje się jako nieprawidłowość w rozumieniu rozporządzenia 1681/94 zmienionego rozporządzeniem 2035/2005, wówczas Instytucja Wdrażająca/Pośrednicząca zobowiązana jest do informowania o nieprawidłowości (w formie raportu lub zestawienia) do momentu jej usunięcia.

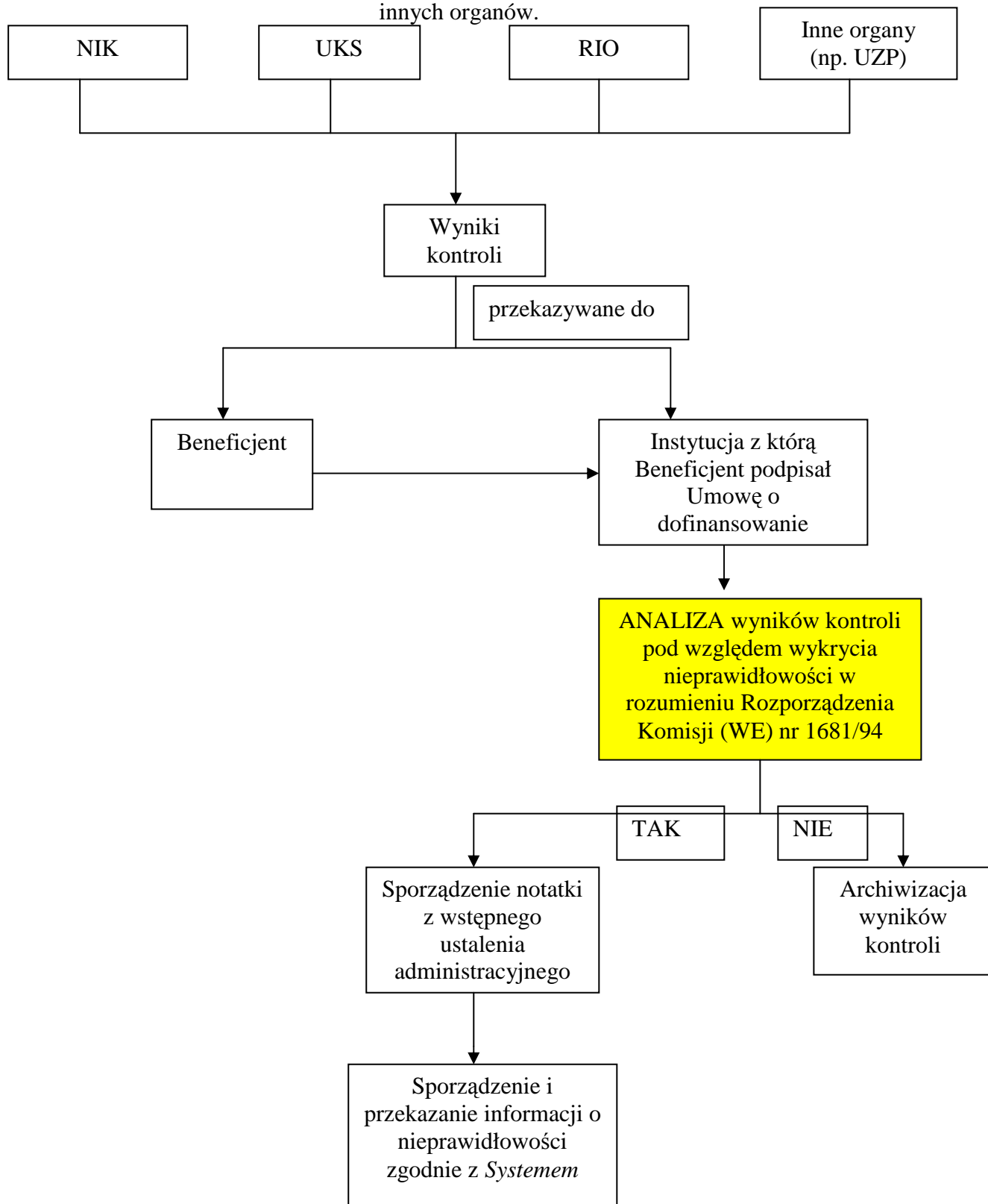
Instytucja Wdrażająca/ Pośrednicząca jest zobowiązana, by Wystąpienie pokontrolne NIK wraz z korespondencją towarzyszącą w sprawie przesyłać do wiadomości Instytucji Zarządzającej ZPORR, na każdym etapie postępowania.

Beneficjent, jako podmiot kontrolowany posiada możliwość zgłaszania zastrzeżeń i składania wyjaśnień na etapie kontroli oraz w odniesieniu do Protokołu kontroli NIK oraz Wystąpienia pokontrolnego NIK. Jeżeli na tym etapie Beneficjent zwróci się do Instytucji Wdrażającej/Pośredniczącej z prośbą o pomoc w udzielaniu wyjaśnień, Instytucja Zarządzająca zaleca, by ww. instytucje angażowały się we współpracę z Beneficjentem w tym zakresie.

Ponadto, biorąc pod uwagę ilość regulacji istniejących w ZPORR oraz okresową zmienność procedur, Instytucja Zarządzająca zaleca Instytucjom zaangażowanym we wdrażanie ZPORR współpracę z kontrolerami NIK – tj. udostępnianie dokumentacji dot. Programu i kontrolowanego projektu oraz udzielanie wyjaśnień. Dokumentacja projektu powinna być prowadzona jednolicie, w sposób uporządkowany i powinna zawierać wyniki kontroli z art. 4.

Każdorazowo IW/IPOś we współpracy z Beneficjentem zobowiązana jest podjąć niezwłoczne działania zmierzające do usunięcia nieprawidłowości.

Schemat procedury postępowania po otrzymaniu wyników kontroli NIK, UKS, RIO lub innych organów.

System przepływu informacji o nieprawidłowościach w ZPORR

Informowanie o nieprawidłowościach na poziomie ZPORR odbywa się poprzez wypełnienie standardowych formularzy raportów i zbiorczych zestawień nieprawidłowości. Raporty przesyłane są do instytucji wyższego szczebla wdrażania ZPORR. Wzory ww. formularzy zostały zamieszczone na stronie www.zporr.gov.pl w zakładce Nieprawidłowości.

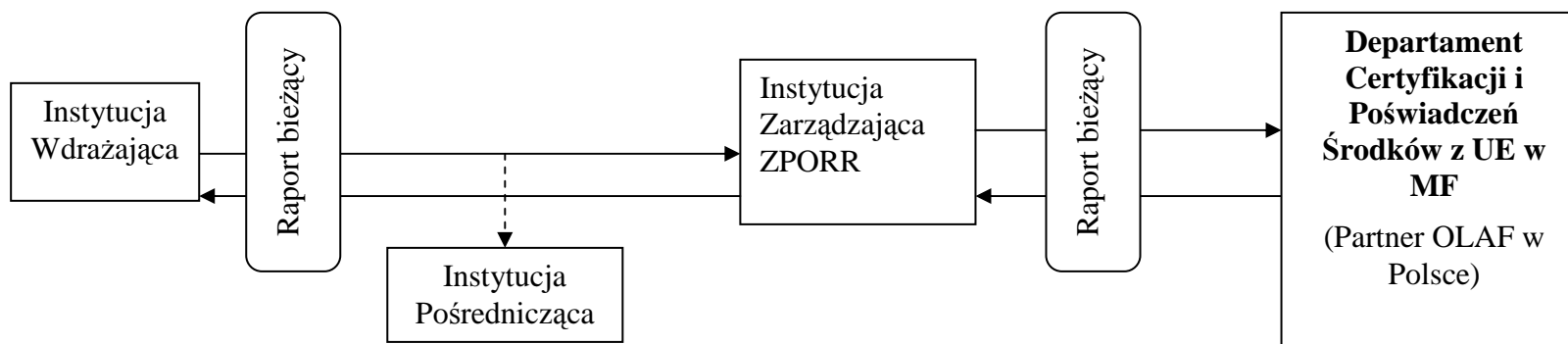
Informacje o nieprawidłowościach są przekazywane w wersji papierowej oraz elektronicznej (za pomocą dyskietki lub płyty CD). Przepływ informacji o nieprawidłowościach, pomiędzy instytucjami odpowiedzialnymi za informowanie o nich w ramach ZPORR, odbywa się zgodnie z postanowieniami umownymi, wiążącymi właściwe instytucje oraz odpowiednimi procedurami.

Raz na kwartał odbywają się spotkania w sprawie oszustw i nadużyć finansowych organizowane przez Instytucję Zarządzającą ZPORR. W spotkaniach uczestniczą przedstawiciele Instytucji zaangażowanych we wdrażanie ZPORR. Celem spotkań jest poprawa systemu wykrywania, usuwania nieprawidłowości oraz informowania o nieprawidłowościach w ZPORR.

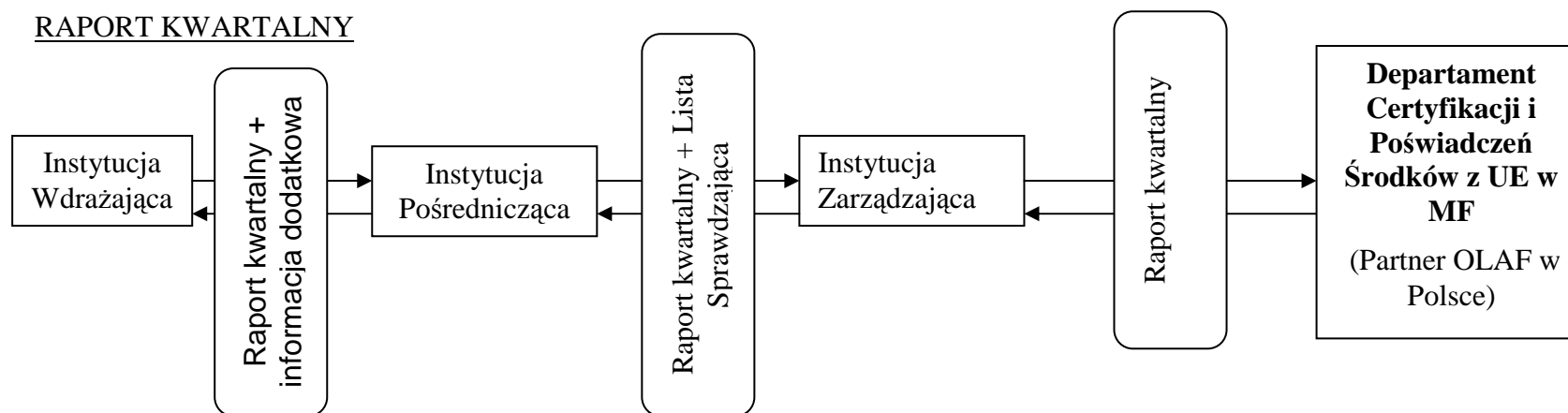
Schemat przepływu informacji o nieprawidłowościach

Schematy przedstawiają przepływ poszczególnych nośników (instrumentów) informacji o nieprawidłowości: raporty kwartalne i bieżące, zestawienia nieprawidłowości.

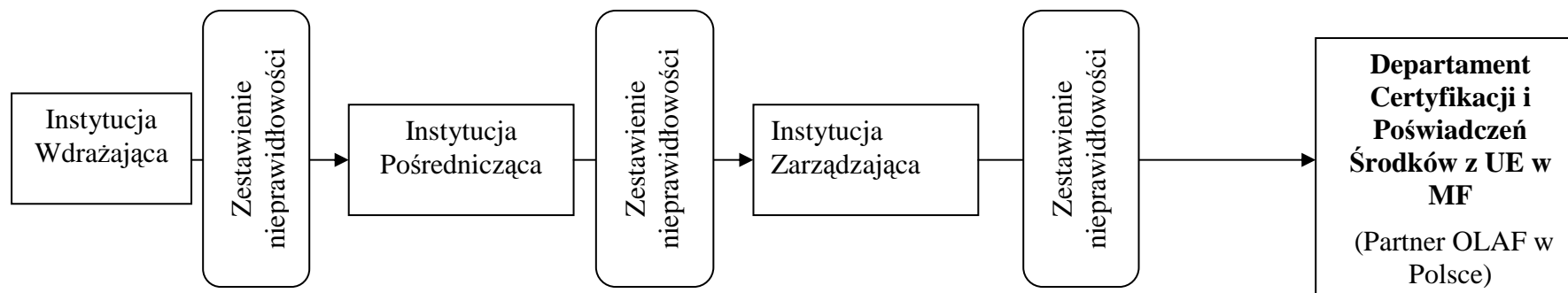
RAPORT BIEŻĄCY

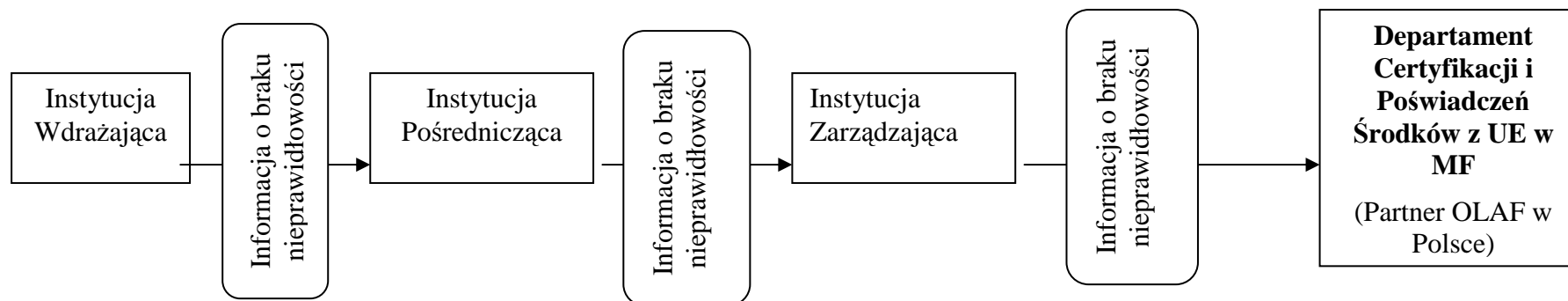
RAPORT KWARTALNY

ZESTAWIENIE NIERAWIDŁOWOŚCI (kwartalne zestawienie nieprawidłowości niepodlegających raportowaniu)

INFORMACJA O BRAKU NIEPRAWIDŁOWOŚCI

Wyjaśnienie:

- > Przesyłane bezpośrednio do
- - - - -> Przesyłane do wiadomości
- ←———— Informacja zwrotna

